

T.T. 27-05-2013

T.C.

İSTANBUL

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/994

KARAR NO : 2013/1007

DAVACILAR : 1- TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI(İSTANBUL ŞUBESİ)

VEKİLİ : AV.KORAY CENGİZ

Cinnah Cad.Farabi sok.N:38/4 Çankaya/ANKARA

2- TMMOB MİMARLAR ODASI(İSTANBUL BÜYÜKKENT ŞUBESİ)

VEKİLİ : AV. ŞERAFETTİN CAN ATALAY

Kemankeş Cad.No: 31 Karaköy/Beşiktaş/İSTANBUL

DAVALI : T.C.KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI/ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, 77 pafta, 751 ada, 1, 2, 3, 4, parseller ile 752 ada, 3 ve 4 parsellerde bulunan meydana ait kentsel tasarım ve peyzaj mimarlığı avan projeleri ile raporlarının ve aynı yerde daha evvel bulunmakla birlikte günümüzde mevcut olmayan Taksim Topçu Kışlası'na ilişkin restitüsyon ile yeni kullanım avan projelerinin uygun olmadığına dair 11/12/2012 tarihli ve 883 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararının iptal edilmesine ve Taksim Topçu Kışlası'na ilişkin hazırlanmış olan restitüsyon projesinin ve İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, 77 pafta, 751 ada, 1, 2, 3, 4, parseller ile 752 ada, 3 ve 4 parsellere ilişkin Taksim Meydanı ve Parkı ile bütünleşen yaklaşık 17.000 m²'lik kamuya açık meydan düzenlemesi ve sosyo-kültürel amaçlı kullanımın öngörüldüğü belirtilen kapalı mekanların avan projesinin uygun olduğuna dair 27/02/2013 tarihli ve 139 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu kararının iptali istenilmektedir.

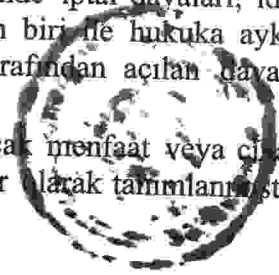
TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren İstanbul 4. İdare Mahkemesi'nce gereği görüldü:

Dava, İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, 77 pafta, 751 ada, 1, 2, 3, 4, parseller ile 752 ada, 3 ve 4 parsellerde bulunan meydana ait kentsel tasarım ve peyzaj mimarlığı avan projeleri ile raporlarının ve aynı yerde daha evvel bulunmakla birlikte günümüzde mevcut olmayan Taksim Topçu Kışlası'na ilişkin restitüsyon ile yeni kullanım avan projelerinin uygun olmadığına dair 11/12/2012 tarihli ve 883 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararının iptal edilmesine ve Taksim Topçu Kışlası'na ilişkin hazırlanmış olan restitüsyon projesinin ve İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, 77 pafta, 751 ada, 1, 2, 3, 4, parseller ile 752 ada, 3 ve 4 parsellere ilişkin Taksim Meydanı ve Parkı ile bütünleşen yaklaşık 17.000 m²'lik kamuya açık meydan düzenlemesi ve sosyo-kültürel amaçlı kullanımın öngörüldüğü belirtilen kapalı mekanların avan projesinin uygun olduğuna dair 27/02/2013 tarihli ve 139 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde iptal dayaları; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için **menfaatleri ihlal edilenler** tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

Bu hükme göre, idari işlemler hakkında iptal davasının, ancak menfaat veya çıkarı (Türk Dil Kurumu'nun resmi web sayfasında menfaat sözcüğü, çıkar olarak tanımlanmıştır)

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/994

KARAR NO : 2013/1007

ihlal edilen veya zedelenenler tarafından açılması mümkündür. Bu doğrultuda, bireysel veya düzenleyici idari işlemlere karşı dava açabilmek için Kanunkoyucu tarafından şart koşulan ilişki türünün, 'ilgi' veya 'alaka' değil, 'menfaat' yahut 'çıkar' bağlantısı olduğu açıktır. Dolayısıyla, bir idari işlemin 'ilgilendirdiği' yahut 'alakadar ettiği' kişi konumunda bulunmak, o idari işleme karşı dava açabilmek için yeterli değildir. Zira, 'menfaat' veya 'çıkar' ihlali, 'ilgi' yahut 'alaka'dan daha farklı, daha yoğun ve çok daha ciddiye alınabilir bir ilişkiye işaret etmektedir.

Kanunkoyucunun takdirine müstenit bu durumun farklı maslahatları olabilir. Örneğin, bir idari işleme karşı, yalnızca bir 'ilgilenme' veya 'alakadar olma' sebebiyle dava açan kişi, açtığı davadan kolaylıkla vazgeçebilir. Çünkü, davadan vazgeçmesi sebebiyle kaybedebileceği bir çıkarı, menfaati yahut hakkı yoktur. Halbuki bir idari işlemde ötürü menfaati ihlale uğrayan kişinin açtığı davadan vazgeçmesi o kadar da kolay değildir. Zira, davadan vazgeçmesi halinde kendince meşru gördüğü menfaatini veya çıkarını kaybedecektir. Bu anlatım doğrultusunda, 'menfaat ihlali' şartının iptal davalarında ciddiyeti sağlama veya bir takım suistimalleri önleme işlevi gördüğü de kuşkusuzdur.

Huzurdaki davaya gelince:

Dava konusu işlemin, davacı konumunda bulunan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını hiçbir şekilde ilgilendirmedini söylemek haksızlık olur. Ancak, yukarıdaki paragrafta ifade edildiği üzere, ilgilenme veya alakadar olma hali, idari işlemlere karşı iptal davası açabilmek için yeterli bir rabıta teşkil etmemektedir.

Bununla birlikte, dava dilekçesinin bütününcü incelenmesinden, dava konusu kararın davacı kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının herhangi bir menfaatlerini ihlal ettiği veya çıkarlarını zedelediği yolunda yolunda hiçbir açıklama bulunmamaktadır. Öyle anlaşılıyor ki, davacılar (aynı davacıların benzer konularda açtıkları başka birçok davadan da anlaşıldığı üzere), kendilerine atfettikleri veya kendilerince vehmedilen 'misyon' veya 'hususiyet' icabı bu davayı açmaktadırlar (Mesela, davacılar, İstanbul İli sınırlarında bulunan kültür varlıklarını koruma veya sit alanlarına ilişkin uygulama işlemlerinin ilgili mevzuatına, koruma ilkelerine veya hukuka uygun olmasını sağlama vazifesini kendilerince üstlenmiş veya bu misyonu kendilerinde vehmetmiş olabilirler). Halbuki, kamu kurumu niteliğinde olmaları icabı davacı 'oda'lar kamu hukukunun süjesidirler ve hiçbir kamu hukuku süjesi iradi olarak ve kanunda öngörülenin dışında kendisine vazife ihdas edemeyeceği gibi statü de yaratamaz. Çünkü 'kamu hukuku' devletin egemenlik sahasıdır ve kimse bu sahada kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetki kullanamaz veya görevi uhdesine alamaz.

Bu bağlamda, ilgili mevzuatta davacı kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için öngörülen 'görev, yetki, sorumluluk' alanlarına veya 'hareket sahaları'na değinmek gerekmektedir.

Anayasa'nın 135 inci maddesinin 1 inci fıkrasında, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir." hükmü yer almış ve aynı maddenin 3 üncü fıkrasında, "Bu meslek kuruluşları, kuruluş amaçları dışında faaliyete bulunamazlar." kuralına yer verilmiştir.

T.C.
İSTANBUL

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/994

KARAR NO : 2013/1007

Bu Anayasal kurala göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ancak;

- 1- Belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak;
  - 2- Belli bir mesleğe mensup olanların mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak;
  - 3- Belli bir mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak;
- amaçları ile kurulabilir ve yalnızca bu amaçlar kapsamında faaliyette bulunabilir.

Öte yandan, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 2 nci maddesinde de, davacı konumunda bulunan 'Oda'lar için yukarıda belirtilenden farklı bir düzenleme getirilmemiş ve davacı 'Oda'ların faaliyet alanları için farklı amaçlar öngörülmemiştir (Zaten öngörülmesinin Anayasa'ya aykırı olacağı izahtan varestedir).

Buna göre, davacı 'Oda'ların, "Belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş" olarak tanımlanabilecek -belli- 'meslek'lerin ihtiyaçlarını karşılamak, faaliyetlerini kolaylaştırmak ve genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak dışında bir vazife veya misyonları olmadığı ve belirtilen misyonlar dışında -dava açmak dahil- eylemde bulunamayacakları açıktır.

Son olarak söylemek gerekir ki, davacı 'Oda'ların bizzat kendi tüzel kişiliklerine ilişkin olarak tesis edilen idari işlemlere (örneğin, davacı 'Oda'ların tasarrufunda bulunan kültür varlıklarına ilişkin olarak tesis edilen uygulama işlemlerine) karşı dava açabilecekleri tartışmasızdır. Çünkü, mezkur idari işlemlerin bizatihi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının menfaat veya çıkarını ihlal ettiği açıktır.

Yapılan açıklamalar ve değerlendirmeler neticesinde, dava konusu işlemin davacıların bizzat kendi tüzel kişiliklerinin menfaatini ihlal etmemesi sebebiyle davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1/b bendi uyarınca davanın ehliyet yönünden reddine, aşağıda dökümü yapılan 80,10 TL yargılama giderinin davacıların üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin ve yürütmenin durdurulması istemine ilişkin olup kullanılmayan 40,00 TL harcın hükmün kesinleşmesinden sonra davacılar iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 10/05/2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
SEBAHAT TURAN
27033

Üye
ÖZKAN ARTAR
94870

Üye
EKREM RIZA ÖZÇAL
101616

YARGILAMA GİDERİ

Başvurma harcı :	24,30 TL
Karar harcı :	24,30 TL
Vekalet harcı :	7,50 TL
Posta ücreti :	24,00 TL
TOPLAM :	80,10 TL

